

Psalm 84 a (NLB) Wat hou ik van uw huis
LvK gezang 462:1,3 Sta op uit de doden
Wet:Ef. 5:1-20 (NBV)
LvK gezang 107:3,4 Wie zich hovaardig heffen
Lezen: 2 Tim. 2:14-21 (NBV)
Tekst: 2 Tim. 2: 18b
Verkondiging
GK gezang 75 Nu gaan de bloemen nog dood
GK Psalm 43

Ontwaakt gij die slaapt en sta op uit de doden en Christus zal over u lichten. Zo schreef Paulus aan Efeze. Zijn ze met zulke woorden daar in Efeze op de loop gegaan? Want zijn belangrijkste medewerker, Timoteus, die lange tijd in Efeze heeft gewerkt, had te maken met mensen als Hymeneus en Filetus die beweerden dat de opstanding al heeft plaatsgevonden. Er komt geen opstanding meer aan het einde van de tijd, want in het geloof zijn we al opgestaan. Je zou kunnen denken aan een woord van Jezus, opgetekend door Johannes: Wie in Mij gelooft komt niet in het oordeel want hij is overgegaan van de dood in het leven en komt niet in het oordeel (Joh. 5:21). Maar bedoelt de Heiland daarmee dat er geen oordeelsdag en geen opstanding zal zijn? Zeker niet. Alleen dat er geen veroordeling volgt als je bij Christus Jezus hoort.

Thema: Met Christus opgestaan, maar de opstanding van het lichaam moet nog komen

1. De dwaling van Hymeneus en Filetus
2. Het gevaar van hun dwaling

1. De moeite is dat we niet veel weten over deze twee mannen en ook niet over geestverwanten van hen in die tijd. Van de Joden weten we dat je daar de stroming van de Sadduceen had, moderne Joden beïnvloed door Griekse filosofie, die loochenden dat er een opstanding is. En we weten van een andere Jood uit die tijd, die sterk door de Grieken was beïnvloed, Philo van Alexandrie, dat ook hij niet in een lichamelijke opstanding geloofde maar meende dat je het geestelijk moet verstaan. Het lijkt er op dat deze twee genoemde mannen in die lijn dachten.

Als we de Bijbel in Gewone Taal (BGT) lezen komt het heel dicht bij ons: die mannen beweren dat ze al uit de dood zijn opgestaan. Dus: er komt geen opstanding meer, want we zijn al uit de dood opgestaan als we geloven, ons bekeren, gedoopt zijn. Duidelijk is dus dat ook zij kiezen voor een geestelijke uitleg van de opstanding van de doden.

De vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap van 1951 vertaalde met: ze zeggen dat er geen opstanding van de doden is. Maar het NBV, de nieuwe bijbelvertaling, is beter: ze beweren dat de opstanding al heeft plaatsgevonden. En daar kun je dan de geestelijke invulling aan geven die BGT doet: ze beweren dat ze al uit de dood zijn opgestaan.

Zijn er andere Bijbelgedeelten die er op lijken zodat we daarmee verder kunnen komen. Zeker, en dan moet je ongetwijfeld denken aan 1 Kor. 15:12: Indien nu van Christus gepredikt wordt dat Hij uit de doden is opgewekt, hoe komen sommigen van u er toe te zeggen, dat er geen opstanding van de doden is. Daar hoeft je niet te denken aan aanhangers van zo'n geestelijke opstanding, maar aan hen die de lichamelijke opstanding loochenen omdat dat de opstanding van Christus voldoende zou zijn.

Met het vieren van zijn opstanding kun je de overwinning op de dood vieren. Maar Paulus legt daar uit dat het een onlosmakelijk met elkaar verbonden is. En ook op de andere plaatsen waar hij Christus de eersteling noemt onder hen die ontslapen zijn.

Op de dag van de opstanding van de doden, worden zelfs alle lichamen opgewekt en teruggegeven. Niet alleen van hen die in Christus zijn, ook de anderen (Dan. 12, Openb. 21). De een voor eeuwige blijdschap, de ander voor eeuwige straf. Dat staat ook in de Apostolische geloofsbelijdenis: de opstanding van het vlees: van de lichamen.

Moeten we bij deze brief aan Timoteus kiezen de opvatting van mensen die verder gaan en zeggen dat de opstanding al heeft plaatsgevonden, namelijk in geestelijke zin? Ik noemde het al, dat het daar op lijkt. Op de manier van teksten als Rom. 6 dat we met Christus zijn gestorven en opgestaan. Dit laatste is het meest waarschijnlijk want we lezen hier in deze brief niet: dat ze zeggen dat er geen opstanding van doden is, zoals staat in 1 Kor. 15, maar dat de opstanding al heeft plaatsgevonden. De NBV vertaling is zuiver. Over de opstanding van Christus is geen discussie, maar wel over de opstanding op de jongste dag, van de christenen. Die zal er niet komen, want die heeft al plaatsgevonden. En dan moet je toch denken aan de geestelijke opstanding bij de bekering.

In de opvatting van Filetos en Hymeneus hoeft er niets meer te gebeuren. Het volmaakte is bereikt, als je tot geloof gekomen bent. Er komt niet meer een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Terwijl Paulus kort ervoor wel over die toekomst heeft gesproken. Als we met hem gestorven zijn, zullen we ook met hem leven: in die eeuwige luister waarover hij daarvoor sprak. En als wij volharden zullen we met hem heersen. Daar gaat het echt over de toekomstige tijd. Er is nog veel te verwachten (2 Tim.2:11-13).

2. Ik ben bezig te spreken over een gevaarlijke dwaling onder christenen. Johannes schrijft erover in zijn eerste brief. De opvatting dat als je wedergeboren bent geen zonde meer doet, en al bent opgestaan in een nieuw leven, en niet meer terug zult vallen. Daarvan zegt Johannes: Als we zeggen dat we geen zonde kennen misleiden we ons zelf en is de waarheid niet in ons (1 Joh.1:8). En: Als we zeggen dat we nooit gezondigd hebben maken we Hem tot een leugenaar die trouw en rechtvaardig is, en onze zonden wil vergeven en ons reinigen van alle kwaad (vers 9,10). Maar heeft Johannes ook niet eens geschreven: We weten dat iemand die uit God geboren is niet zondigt (1 Joh. 5:18). Maar dat is een oproep om niet zondigen! Niet een constatering van een zondeloosheid. Precies zoals wanneer een christelijke ouder tegen zijn kinderen zegt: liegen en bedriegen, dat doen wij als christenen niet. Ook dat is geen constatering dat het nooit voorkomt, maar een oproep om het niet te doen omdat het niet past bij je nieuwe status van leven als christen.

Het is de Heilige Geest die er voor zorgt dat je niet valt, maar de Geest werkt als je door het geloof met Christus verbonden bent.

Aan die gevaarlijke gedachte dat een wedergeborene geen zonde meer doet wordt vaak de gedachte van verkiezing aan verbonden: bij wie wie echt verkoren is en echt bij God hoort, is het zo dat hij geen zonde meer doet. Maar wat lezen we bij Paulus: hij schrijft over twee grondslagen van de kerk: de Heer kent de zijnen, en: Laat ieder die de naam van de Here noemt onrecht uit de weg gaan (2 Tim.2:19,20) Het zijn zinnen uit een geschiedenis van het OT dat God het kwaad uit het midden van Israel weg doet, het kwaad in de personen van Korach, Dathan en Abiram. En hij gebruikt die zinnen juist om Hymeneus en Filetus te stoppen. Ik zou het zelfs zo durven zeggen: je behoort bij de kinderen van God als je niet in de gloria leeft, als je niet doet alsof je al ontheven zou zijn aan deze wereld en alle smet en rampspoed die hier bij hoort, maar als je beseft dat je

een strijd hebt te voeren om achter Christus aan te gaan. Je streeft naar groei, en bidt erom dat het kan, maar je leeft van genade.

Hymeneus wordt nog een keer in de bijbel genoemd. In de eerste brief van Paulus aan Timoteus. Die is jaren eerder geschreven, naar Timoteus in Efeze. Daar wordt hij samen genoemd met Alexander, die misschien dezelfde is als Alexander de kopersmid uit de tweede brief (1 Tim.1:19,20)

Van de laatste zegt Paulus zegt dat hij hem veel kwaad berokkent heeft en dat ook Timoteus voor hem moet uitkijken.

Paulus had hen, deze Alexander en Hymeneus, bij zijn eigen verblijf in Efeze hard aangepakt. Hij had ze aan satan overgeleverd, zo schrijft hij daarna aan Timoteus. Dat zou best eens kunnen slaan op kerkelijke tucht, die onder leiding van Paulus op hen is toegepast. Ze waren buiten de gemeente geplaatst. Maar als dwaalleraar blijven ze ook van buiten de gemeente aanvallen.

Ze vormen een bedreiging voor de gemeente, maar je hoeft toch niet te vrezen dat God zijn kerk helemaal door hen laat stuk gaan. Ze ondermijnen het geloof van anderen, maar de Here kent de zijnen. Dat is een van de grondslagen van de gemeente. En het andere: als je de naam van de Here belijdt moet je breken met alle ongerechtigheid. Dat hadden ze zelf niet gedaan. Ze hadden daarmee hun eigen geweten aangetast. En als dat eenmaal niet sterk meer functioneert ga je alles goed vinden. Nu moet de gemeente zich verre houden van hun gedachten zoals vroeger van Korach, Dathan en Abiram.

Van de gemeente gebruikt Paulus vervolgens nog een bijzonder beeld: in een groot huis heb je mooie dingen en minder mooie. Sieraden en gebruiksvoorwerpen. Zoals hij in een andere brief eens schreef dat je kunt bouwen op een fundament met goud en zilver, en ook met hout en stro (1 Cor. 3). Niet alles in de gemeente is even mooi. Je moet ook niet elkaar dwingen om steeds maar mooier te willen zijn en alles voor God te willen doen en aan je gewone zaken niet meer toe te komen. Maar je moet wel allemaal breken met ongerechtigheid. En dan is het goed. Laat je dan ook niet door de overgeestelijke boodschap van een Hymeneus en Filetus opzweepen, dat je nu al volmaakt kunt zijn. De nieuwe aarde moet nog komen, de dag van de opstanding, daarop wacht de hele schepping.

Calvijn zei tegen de Wederdopers: hun grote fout is dat ze denken dat ze nu al op de nieuwe aarde zijn.

Zo gevaarlijk is het dus toch als je zegt dat er geen nieuwe aarde meer hoeft te komen, dat je in het geloof alles al hebt. Dan denk je toch wel veel te licht van de vloek die op de aarde is komen te rusten. Dan beperk je het werk van Christus en de Geest tot de ziel.

Dan zul je niet zingen: stil maar, wacht maar, alles wordt nieuw, de hemel en de aarde. Maar dan neem je het nu voor alles. Maar al dat onrecht dan, moet je dan maar doen alsof het er niet is?

En al die pijn, en al die vruchteloosheid. Dat eeuwige opgaan, blinken en verzinken. Mag je er dan geen verdriet over hebben dat juist die aarde die God zo mooi gemaakt heeft zo vaak een en al ellende is? En dat is toch ook tot verdriet van de Here God zelf?

Zing van de eeuwige dag,
Zing van zijn komst en zeg amen,

Zing van de Heer, die ons samen,
Daar al van eeuwigheid zag.

Amen